

SYLABUS PRZEDMIOTU FARMAKOLOGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2022/2023 (1 rok) 2023/2024 (2 rok)
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca <i>(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)</i>	Nauki o zdrowiu
Profil studiów <i>(ogólnoakademicki/praktyczny)</i>	Profil praktyczny
Poziom kształcenia <i>(I stopnia /II stopnia/ jednolite magisterskie)</i>	I stopnia
Forma studiów <i>(stacjonarne/niestacjonarne)</i>	Studia stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu <i>(obowiązkowy/fakultatywny)</i>	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się <i>(egzamin/zaliczenie)</i>	Egzamin
Jednostka/jednostki prowadząca/e <i>(oraz adres/y jednostki /jednostek)</i>	Katedra i Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej ul. Banacha 1b, 02-091 Warszawa

	<p>Tel.: (+48 22) 1166160 Fax.: (+48 22) 1166202 farmakologia@wum.edu.pl</p>		
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Kierownik: prof. dr hab. Dagmara Mirowska-Guzel		
Koordynator przedmiotu <i>(tytuł, imię, nazwisko, kontakt)</i>	Dr hab. Ilona Joniec-Maciejak e-mail: ijoniec@wum.edu.pl		
Osoba odpowiedzialna za sylabus <i>(imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusu)</i>	Dr hab. Ilona Joniec-Maciejak e-mail: ijoniec@wum.edu.pl		
Prowadzący zajęcia	<p>Dr hab. Ilona Joniec-Maciejak</p> <p>Dr hab. Dorota Lasota</p> <p>Dr Adriana Wawer</p> <p>Dr Aleksandra Paż</p> <p>Dr Agnieszka Piechal</p>		
2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	<p>1 rok, semestr letni</p> <p>2 rok, semestr zimowy</p>	Liczba punktów ECTS	3.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		15 (1 rok) 10 (2 rok)	1,0 0,5
seminarium (S)		15 (1 rok) 15 (2 rok)	0,5 0,5
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			

Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	10	0,5
RAZEM	65	3,0
3. CELE KSZTAŁCENIA		
	1. Umiejętność wskazania prawidłowej farmakoterapii w wybranych jednostkach chorobowych	
	2. Rozpoznawanie i charakteryzowanie poszczególnych grup leków i wskazywanie ich zastosowań leczniczych	
	3. Łączenie poszczególne grup środków leczniczych z mechanizmami działania oraz działaniami niepożądanymi; wiedza z zakresu losu leku w ustroju	
	4. Przygotowanie studenta do prawidłowego prezentowania wiedzy, a także własnych poglądów dotyczących stosowanych leków (zwłaszcza leków OTC, leków roślinnych oraz suplementów diety).	
	5. Nabycie umiejętności posługiwania się fachowymi źródłami wiedzy	
	6. Zapoznanie studenta z procedurą zgłaszania działań niepożądanych leków	
	7. Zapoznanie z zasadami wystawiania recept	
	8. Nabycie umiejętności wystawiania recept na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich	
4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (dotyczy kierunków regulowanych ujętych w Rozporządzeniu Ministra NiSW z 26 lipca 2019; pozostałych kierunków nie dotyczy)		
Numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)	Efekty w zakresie	
Wiedzy — Absolwent zna i rozumie:		
A.W19	Student charakteryzuje poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania, przemiany w ustroju oraz działania niepożądane.	
A.W20	Zna podstawowe zasady farmakoterapii.	

A.W21	Wymienia i charakteryzuje poszczególne grupy leków; substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania.
A.W22	Zna wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków.
A.W23	Zna ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, oraz zna procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków.
A.W24	Zna zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich.
A.W25	Zna zasady leczenia krwii i środkami krwiozastępczymi.

Umiejętności — Absolwent potrafi:

A.U7	Student potrafi szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych.
A.U8	Posługuje się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych.
A.U9	Posiada umiejętności umożliwiające wystawianie recept na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich.
A.U10	Posiada umiejętność przygotowania zapisu form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza.

Kompetencji społecznych — Absolwent jest gotów do:

D.U14	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ (nieobowiązkowe)

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy — Absolwent zna i rozumie:

W1	
-----------	--

Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	
U2	
Kompetencji społecznych– Absolwent jest gotów do:	
K1	

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć:	Treści programowe	Efekty uczenia się
<p>WYKŁADY</p> <p>W1-W7 (1 rok)</p> <p>W8-W12 (2 rok)</p>	<p>W1- Od cząsteczki do leku. Podstawowe pojęcia farmakologii (2godz.)- Treści kształcenia: T1 produkt leczniczy, wyrób medyczny, suplement diety- definicje, T2- nazewnictwo leków, T3- wiarygodne źródła informacji o lekach, T4-proces wprowadzenia leku na rynek- badania przedkliniczne i kliniczne. T5- dawki, dawkowanie leków, korekta dawek.</p> <p>dr hab. Ilona Joniec-Maciejak</p>	<p>A.W19, A.W22</p>
	<p>W2,W3- Antybiotyki i chemioterapeutyki (5godz.) Treści kształcenia: T6- grupy leków przeciwbakteryjnych T7- zasady racjonalnego wyboru leków przeciwdrobnoustrojowych dr Aleksandra Paż</p>	<p>A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23</p>
	<p>W4 Zatrucia (2godz.)Treści kształcenia: T8-podział zatruc , T9- substancje będące przyczyną ostrych zatruc T10-zasady leczenia ostrych zatruc, T11-zatrucia lekami dr hab. Dorota Lasota</p>	<p>A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23</p>
	<p>W5,W6 - Stany nagłe (4godz.) Treści kształcenia: T12- Leki stosowane w stanach nagłych (wstrząs, zatrzymanie krążenia, zaburzenia rytmu serca, ostry zespół wieńcowy, stanach związanych z nadciśnieniem tętniczym, hipo- i hiperglikemią, napadem astmy) dr hab. Dorota Lasota</p>	<p>A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23</p>
	<p>W7 Leki stosowane w kardiologii (2godz.) – Treści kształcenia: T13- farmakoterapia nadciśnienia tętniczego, T14- farmakoterapia choroby wieńcowej T15- farmakoterapia niewydolności serca. dr hab. Dorota Lasota</p>	<p>A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23</p>
	<p>W8. Leki stosowane w neurologii (2godz.) – Treści kształcenia: T16- leki przeciwpadaczkowe, T17- leki stosowane w chorobach neurodegeneracyjnych: ch. Parkinsona, ch. Alzheimera, T18- farmakoterapia migreny i zawrotów głowy. dr Agnieszka Piechal</p>	<p>A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23</p>

	W9- Leki stosowane w psychiatrii (2godz.) Treści kształcenia: T19 -leki przeciwpsychotyczne, T20- leki przeciwdepresyjne, T21- leki przeciwłękowe T22- leki nasenne dr Agnieszka Piechal	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23
	W10, W11 Leki układu autonomicznego (4 godz.) Treści kształcenia: T23 Leki wpływające na układ współczulny. T24 Leki wpływające na układ przywspółczulny dr hab. Dorota Lasota	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23
	W12- Leki stosowane w dyslipidemiach (2godz.) Treści kształcenia: T25 -ocena ryzyka sercowo-naczyniowego (karta ryzyka SCORE), T26 -skutki hiperlipoproteinemii, T27 -grupy leków stosowanych w leczeniu hipercholesterolemii, T28 -grupy leków obniżających stężenie trójglicerydów T29 -nowe leki w terapii dyslipidemii dr Adriana Wawer	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23
SEMINARIA S1-S6 (1 rok) S7-S12 (2 rok)	S1 – Farmakologia ogólna (podstawowe pojęcia farmakokinetyki, podstawowe pojęcia farmakodynamiki) T30	A.W19, A.W21 A.U8
	S2– Leki układu oddechowego T31	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23 A.U7, A.U8
	S3– Leki układu pokarmowego T32	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23 A.U7, A.U8
	S4 – Leki wpływające na układ krzepnięcia. T33 Krew i środki krwiozastępcze T34	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23, A.W25 A.U7, A.U8
	S5 – Leki przeciwbólowe T35	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23 A.U7, A.U8
	S6 – Interakcje leków T36	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23

		A.U7, A.U8
	<i>S7 – Hormony i środki antykoncepcyjne T37</i>	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23 A.U7, A.U8
	<i>S8 – Środki antyseptyczne i dezynfekujące T38</i>	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23, A.U7, A.U8,
	<i>S9- Zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich, przygotowania zapisu form recepturowych substancji leczniczych T39</i>	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W24 A.U7, A.U8, A.U9, A.U10 D.U14
	<i>S10 - Procedura zgłaszania działań niepożądanych leków T40</i>	A.W23 A.U8
	<i>S11 – Witaminy i suplementy diety T41</i>	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23 A.U7, A.U8
	<i>S12 –Zajęcia powtórzeniowe</i>	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23, A.W24 A.U7, A.U8, A.U9, A.U10 D.U14
SAMOKSZTAŁCENIE	<i>Stosowanie leków w ciąży T42</i> <i>Farmakoterapia w zakażeniu HIV T43</i> <i>Niedokrwistość T44</i>	A.W19, A.W20, A.W21, A.W22, A.W23 A.U7, A.U8
7. LITERATURA		
Obowiązkowa		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Farmakologia. Podręcznik dla studentów i absolwentów wydziałów pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu Akademii Medycznych, pod red. Grażyny Rajtar-Cynke. 2. Ordynacja i farmakoterapia w praktyce pielęgniarki i położnej, pod red. Ewy Hryniewieckiej, Ilona Joniec-Maciejak, wydawnictwo Edra Urban&Partner, Wrocław 2019 		

3. Materiały dydaktyczne przygotowane przez prowadzących zajęcia		
Uzupełniająca		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Farmakologia. Rang i Dale, Wyd. 9, Bogusław Okopień , Dagmara Mirowska-Guzel; Wydawca: Edra Urban & Partner, Wrocław 2021 2. Recepty. Zasady wystawiania; Grażyna Rajtar-Cynke; Wydawnictwo Lekarskie PZWL; 3. Ordynowanie leków i wypisywanie recept- przewodnik dla pielęgniarek i położnych; Iwona Dominiak, Aleksandra Gaworska-Krzemińska, Dorota Kilańska 		
8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
AW19-AW25 AU7-AU10 D.U14	<u>Zaliczenie przedmiotu (1rok)</u> Kolokwium końcowe z seminariów i wykładów	Udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań
	<u>Zaliczenie przedmiotu (2 rok):</u> Egzamin końcowy (test zamknięty jednokrotnego wyboru, 60 pytań)	Udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych
AW19-AW25 AU7-AU10 D.U14	<u>Zaliczenie seminariów:</u> Ustna weryfikacja zdobytych wiadomości i umiejętności praktycznych Zajęcia powtórzeniowe – wykonanie zadań zleconych przez prowadzącego, wystawianie recept na leki gotowe i recepturowe, przeliczanie dawek	100% frekwencja na wszystkich seminariach Aktywny udział w seminariach Wykonanie wszystkich zadań zleconych przez prowadzącego
<p>9. INFORMACJE DODATKOWE (informacje istotne z punktu widzenia nauczyciele niezawarte w pozostałej części sylabusu, np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)</p> <p>Seminaria odbywają się w sali 201 w ZPS, ul. Ciołka 27 Wykłady odbywają się w czasie rzeczywistym na platformie Teams</p>		
Strona internetowa Zakładu:	https://farmakologia.wum.edu.pl/	

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”.